

Met ingang van november 2018

1. Inleiding

Op elke school kan het voorkomen dat leerlingen, meestal vanwege hun gedrag of het gedrag van hun ouders/verzorgers, voor korte of langere tijd niet in hun eigen groep of op hun eigen school onderwijs kunnen krijgen, ondanks voldoende preventieve inzet op sociaal-emotionele ontwikkeling, gedragsregels, pesten en de betrokkenheid van ouders/verzorgers. Soms rest zelfs alleen definitieve verwijdering van school. Ook kan het voorkomen dat een school niet (meer) kan voldoen aan de ondersteuning die een leerling nodig heeft om tot leren te komen en is het daarom voor de leerling niet mogelijk om op de eigen school te blijven.

In dit document komen achtereenvolgens de volgende maatregelen aan de orde die een directeur/het College van Bestuur – als preventieve inzet ontoereikend is - kan nemen:

- Time-out (maximaal 1 dag), zie paragraaf 2.
- Schorsing (maximaal 1 week), zie paragraaf 3.
- Verwijdering, zie paragraaf 4.

Deze maatregelen volgen elkaar op in ernst en omvang. Voor schorsing en verwijdering is een wettelijke basis (artikel 40 en 40c van de WPO) die aangeeft dat deze maatregelen onder de verantwoordelijkheid van het College van Bestuur vallen, en gemeld moeten worden bij de Inspectie van het Onderwijs. Middels het managementstatuut (artikel 3 lid 2c) heeft het College van Bestuur het schorsen en het doen van voorstellen tot verwijderen van een leerling overgedragen aan de directeur.

In paragraaf 5 komt de mogelijkheid van een crisisopvang aan de orde. Crisisopvang kan – maar hoeft niet altijd – in combinatie met schorsing of (de procedure tot) verwijdering plaats te vinden. Crisisopvang kan ook overwogen worden zonder dat er sprake is van schorsing of (de procedure tot) verwijdering.

Ten slotte wordt in paragraaf 6 de mogelijkheid tot klachten/geschillen toegelicht.

2. Time-out

Van een time-out is sprake wanneer de leerling één dag of korter het recht op deelname aan het onderwijs wordt ontzegd.

Gronden voor een time-out:

- Een leerling vertoont dermate (ontoelaatbaar) gedrag dat medeleerlingen en/of medewerkers zich op school niet meer veilig voelen omdat de leerling fysiek geweld gebruikt, pest, treitert, misbruik maakt van macht, bedreigt, chanteert, discrimineert, of aanwijzingen van leerkrachten en/of directie negeert.
- Een leerling maakt zich schuldig aan vandalisme, vernielt of beschadigt zaken of vervuult deze zeer buitensporig.

Een time-out zal normaliter gedurende een schooldag worden opgelegd en gelden voor die desbetreffende schooldag. Er kan sprake zijn van een interne of externe time-out. Bij een interne time-out blijft een leerling wel op school, maar niet in de eigen groep, bij een externe time-out dient de leerling opgehaald te worden of gaat hij/zij na overleg met ouders/verzorgers zelfstandig naar huis.

Een time-out moet ertoe leiden dat de rust binnen de groep/school en bij de betreffende leerling herstelt. Daarbij is de verwachting dat als de leerling die gebruik maakt van de time-out in de groep/school terugkeert, de rust binnen de groep/school stand houdt.

Door de time-out wordt een ernstigere maatregel mogelijk voorkomen.

Een time-out zal altijd gepaard gaan met begeleiding voor de leerling (en de ouders/verzorgers) en afhankelijk van de situatie ook voor de groep en/of de leerkracht, om herhaling te voorkomen. (Zie de bijlage voor een handreiking voor het bespreken van gedrag met leerling/ouders/verzorgers).

Een time-out is geen strafmaatregel, maar een ordemaatregel in het belang van de betreffende leerling en de groep/school. Daarom wordt er alleen een aantekening gemaakt van het incident in het dossier van de leerling.

Omdat een time-out een ordemaatregel is, is een beslissing tot een opleggen van een time-out niet vatbaar voor beroep. Een gesprek met de ouders/verzorgers maakt onderdeel uit van de time-out procedure. Bezwaren tegen de ordemaatregelen kunnen tijdens dit gesprek worden ingebracht.

Procedure

1. De directeur is namens het College van Bestuur bevoegd een time-out op te leggen aan een leerling. Indien een time-out door de directeur wordt opgelegd, wordt het College van Bestuur hiervan schriftelijk in kennis gesteld.
2. De maximale duur van een time-out bedraagt één dag.
3. De ouders/verzorgers worden zo spoedig mogelijk van het opleggen van een time-out en de grond daarvoor gemotiveerd in kennis gesteld. Indien het een externe time-out betreft dienen de ouders/verzorgers zo spoedig mogelijk de zorg voor hun kind van de school over te nemen. Zolang de zorg over de leerling niet aan de ouders/verzorgers kan worden overgedragen, moet de school maatregelen nemen om passende zorg voor de leerling buiten de klas of buiten de school te realiseren. De school stelt de leerling in staat, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk, te voorkomen dat deze een achterstand oploopt.
4. De directeur deelt het toepassen van een time-out en de grond daarvoor vervolgens schriftelijk aan de ouders/verzorgers mee. De brief wordt aangetekend verzonden.
5. De ouders/verzorgers worden uitgenodigd voor een gesprek, dat op korte termijn dient plaats te vinden (bij voorkeur dezelfde dag). Hierbij zijn de leerkracht en de directeur aanwezig. Van het incident en het gesprek met de ouders/verzorgers wordt een verslag gemaakt.

3. Schorsing

Van schorsing van een leerling is sprake wanneer de leerling tijdelijk – maximaal 1 week - het recht op deelname aan het onderwijs op school wordt ontzegd. Wanneer de ontzegging van de deelname aan het onderwijs maximaal één dag omvat, betreft het geen schorsing maar een time-out (zie onder 2).

Gronden voor schorsing:

- a. Ernstig wangedrag van de leerling, waardoor de leerling een ernstige bedreiging vormt voor de orde, rust en/of veiligheid op school. Ernstig wangedrag van een leerling kan bijvoorbeeld zijn (maar niet uitsluitend) mishandeling, diefstal, herhaalde driftbuien of het herhaald negeren van een schoolregel (zie ook de gronden genoemd bij time-out).
- b. Ernstig wangedrag van de ouder(s) van de leerling, waardoor de ouders/verzorgers een ernstige bedreiging vormen voor de orde, rust en/of veiligheid op school.
- c. Een andere grond die het in het belang van de school en/of de school dringend noodzakelijk maakt dat de leerling tijdelijk niet deelneemt aan de les of niet op school komt¹.

Schorsing van een leerling is aan de orde wanneer de directeur om reden van één van de drie zaken hiervoor genoemd onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing. De directeur mag de leerling op grond van artikel 40c lid 1 WPO schorsen.

Ook voor een schorsing geldt dat deze altijd gepaard zal gaan met begeleiding voor de leerling (en de ouders/verzorgers) en afhankelijk van de situatie ook voor de groep en/of de

¹ Andere gronden kunnen zijn: gebruik van alcohol of drugs tijdens schooltijden, handel in drugs of in gestolen goederen, bezit van wapens of vuurwerk, herhaalde les-/ordeverstoring, wangedrag tegenover leerkrachten en/of medeleerlingen, diefstal, beroving, afpersing, bedreiging, geweldpleging.

Beleid time-out, schorsing en verwijdering, crisisopvang

leerkracht, om herhaling te voorkomen. Zie de bijlage voor een handreiking voor het bespreken van gedrag met leerling/ouders/verzorgers.

Procedure

1. Een leerling wordt geschorst voor een beperkte periode (maximaal een week)², nooit voor onbepaalde tijd.
2. Voorafgaand aan de schorsing vindt een gesprek plaats met de betreffende leerling, de ouders/verzorgers van de leerling en de leerkracht, tenzij het in het belang van de school en/of de leerling noodzakelijk is om de schorsing met onmiddellijke ingang te laten ingaan. In dat geval heeft het in de eerste zin genoemde overleg alsnog zo spoedig mogelijk plaats.
3. Het besluit tot schorsing wordt schriftelijk (aangetekend verstuurd) aan de ouders/verzorgers meegedeeld. In dit besluit wordt vermeld:
 - de reden voor schorsing;
 - de aanvangsdatum van de schorsing;
 - de tijdsduur betrekking hebbend op de schorsing;
 - de genomen maatregelen (waaronder het verstrekken van huiswerk);
 - de mogelijkheid tot bezwaar (binnen zes weken) bij het College van Bestuur en/of beroep bij de rechter³.
4. De school stelt de leerling in staat, bijvoorbeeld door het opgeven van huiswerk, de inhoud van lessen die hij/zij mist als gevolg van de schorsing tot zich te nemen, en zo te voorkomen dat de leerling een achterstand oploopt.
5. Een kopie van de brief⁴ aan de ouders/verzorgers gaat naar het College van Bestuur.
6. De directeur meldt de schorsing bij de Inspectie van het onderwijs via het internet schooldossier.
7. De directeur stelt de leerplichtambtenaar schriftelijk in kennis van de schorsing en de reden daarvoor.
8. Indien ouders/verzorgers bezwaar maken hoort het College van Bestuur hen over dit bezwaarschrift.
9. Het College van Bestuur neemt binnen 5 dagen na ontvangst van het bezwaarschrift een besluit. Dit besluit wordt zowel per gewone post als aangetekend met bericht van ontvangst aan de ouders/verzorgers verzonden.

N.B. Betreft de ontzegging van de toegang tot school/terreinen (ook) ouders/verzorgers dan dient de school de wijkagent/politie in te lichten van de ontzegging. De school is niet bevoegd om bij overtreding van het toegangsverbod, de betrokken ouder/verzorger zelf te verwijderen uit de school of van de terreinen. De wijkagent/politie kan dit doen op basis van lokaal-/terreinvredebreuk.

4. Verwijdering

Nadat blijkt dat meerdere schorsingsmaatregelen niet het beoogde effect hebben, kan verwijdering als maatregel worden toegepast. Van verwijdering van een leerling is sprake wanneer het College van Bestuur besluit een leerling de verdere toegang tot de school te ontzeggen.

² Uitzondering (zeer hoge uitzondering) is een schorsing terwijl er overleg gaande is over definitieve verwijdering van de leerling. Indien een directeur in overleg is over definitieve verwijdering, en de leerling gedurende de looptijd van de besluitvorming en gedurende het zoeken naar een andere school een schorsing opgelegd zou moeten krijgen, vindt daarover eerst overleg plaats met het College van Bestuur, met de leerplichtambtenaar en wellicht ook met de Inspectie van het Onderwijs. Op verzoek van ouders/verzorgers toetst een rechter het besluit op redelijkheid en billijkheid, en wordt gekeken naar maatregelen die zijn genomen om schade voor de leerling gedurende de tijd dat hij/zij geschorst is/gaat zijn zoveel mogelijk te voorkomen. Om deze reden dient de directeur in een situatie zoals in deze alinea omschreven vroegtijdig overleg te voeren met het College van Bestuur, en dossiervorming vorm te geven.

³ Een rechter toetst op redelijkheid en billijkheid, en er wordt gekeken naar maatregelen die het College van Bestuur genomen heeft om de schade voor de leerling in de tijd dat hij/zij geschorst is zoveel mogelijk te voorkomen. Aan het instellen van beroep zijn dezelfde eisen en termijnen verbonden als aan het indienen van een bezwaarschrift.

⁴ Aan directeurs is een voorbeeldbrief ter beschikking gesteld.

Beleid time-out, schorsing en verwijdering, crisisopvang

Verwijdering van een leerling vindt bij hoge uitzondering plaats, en de beslissing ertoe wordt uiterst zorgvuldig genomen.

Gronden voor verwijdering:

- Herhaling van de bij schorsing vermeldde gronden en/of een onherstelbaar verstoorde relatie tussen school en leerling/ouders/verzorgers. Hierbij gaat het om ernstige verstoring van de rust of veiligheid in de groep van de betreffende leerling of op de school, als gevolg van het gedrag dat de leerling en/of diens ouders/verzorgers vertonen en/of er is een ernstig conflict tussen de school en de ouders/verzorgers waardoor de school onvoldoende ruimte heeft voor het voldoen aan haar primaire taak richting de leerling. In samenhang met het hiervoor genoemde kan er sprake zijn van een onherstelbaar verstoorde relatie tussen school en leerling/ouders/verzorgers. Er dient zorgvuldig een afweging gemaakt te worden tussen het belang van de school gericht op de veiligheid/rust, en het belang van de leerling om op de school te blijven. De school weegt daarbij dat een leerling niet verantwoordelijk is voor het gedrag van zijn/haar ouder/verzorger.
- Ouders/verzorgers die niet instemmen met aanvraag van een TLV/verwijzing naar het SBO/SO. Als de benodigde ondersteuning zoals beschreven in het ontwikkelingsperspectief (OPP) niet overeenkomt met de mogelijkheden van de school zoals beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP) zal de leerling verwezen worden naar het SBO of SO. Als ouders daaraan niet meewerken kan het College van Bestuur overgaan tot verwijdering van de leerling. Voorwaarden hiervoor zijn dat de ondersteuning (basis- en extra ondersteuning) die een school aan leerlingen kan bieden is vastgelegd in een SOP, dat het SOP aan de ouders/verzorgers bekend is gemaakt en dat er een OPP is. Uit evaluaties van het OPP (met ouders/verzorgers) dient duidelijk te worden dat de school de benodigde ondersteuning niet kan bieden.
- Onder omstandigheden kan het College van Bestuur een leerling verwijderen, indien zijn gedrag wezenlijk in strijd is met de grondslag van de Stichting/de school dan wel in ernstige mate conflicteert met de gedragsregels van de Stichting/de school. Ook is dit mogelijk wanneer de leerling weigert de lessen godsdienst/levensbeschouwing te volgen die specifiek uitdrukking bedoelen te geven aan de grondslag van de Stichting/de school.

Procedure

1. De directeur geeft schriftelijk een signaal af aan het College van Bestuur dat een leerling niet langer op school is te handhaven.
2. In het geval tot verwijdering wordt overgegaan wegens handelingsverlegenheid omdat niet in de ondersteuningsbehoefte van de leerling kan worden voorzien, dan dient er *altijd* een actueel SOP te zijn en een volledig (= het handelingsdeel is getekend door ouders/verzorgers) ontwikkelingsperspectief (OPP) waarmee daadwerkelijk is gewerkt. De handelingsverlegenheid dient te blijken uit dit OPP in combinatie met het SOP (afweging van benodigde en mogelijke ondersteuning). Alleen in het geval dat een OPP niet kan worden opgesteld doordat de ouders/verzorgers hun medewerking niet geven kan uiteindelijk worden volstaan met een eenzijdig OPP waarvan de uitvoering door dit gebrek aan medewerking stopt.
3. Voordat het besluit tot verwijdering door het College van Bestuur wordt genomen, hoort de directeur de betrokken groepsleraar, de leerling die het betreft, en de ouders/verzorgers. Er wordt hiervan schriftelijk verslag gedaan aan het College van Bestuur. De leerkracht en de ouders/verzorgers krijgen een afschrift van het verslag van het met hen gevoerde gesprek.
4. De ouders/verzorgers ontvangen een gemotiveerd schriftelijk besluit betreffende de verwijdering, ondertekend door de directeur van de school en (de voorzitter van) het College van Bestuur (aangetekend verstuurd). In het door het College van Bestuur genomen besluit wordt vermeld:
 - de reden voor verwijdering;
 - de aanvangsdatum van de verwijdering;
 - de genomen maatregelen (waaronder het verstrekken van huiswerk);

Beleid time-out, schorsing en verwijdering, crisisopvang

- de mogelijkheid tot (schriftelijk) bezwaar bij het College van Bestuur (binnen zes weken) en/of beroep bij de rechter⁵.
- 5. De directeur meldt het besluit tot verwijdering van de leerling onmiddellijk schriftelijk aan de leerplichtambtenaar en stelt de Inspectie van het Onderwijs in kennis (schriftelijk).
- 6. Indien de ouders/verzorgers binnen zes weken schriftelijk bezwaar maken bij het College van Bestuur, beslist het College van Bestuur binnen vier weken, na de ouders/verzorgers gehoord te hebben (tijdens de bezwaarperiode wordt de leerling zoveel als mogelijk is geplaatst in een tijdelijke crisisopvang op een andere (S)BAO, mede in overleg met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs, tenzij de rechter na een verzoek van de ouders/verzorgers anders beslist).

N.B.

- a. Vóórdat het besluit tot verwijdering wordt uitgevoerd, moet de directeur in opdracht van het College van Bestuur er zoveel mogelijk voor zorg dragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Dat kan ook een tijdelijk crisisopvang op een andere (S)BAO zijn (zie onder 5).
- b. Gedurende de periode dat de directeur naar een oplossing zoekt blijft de leerling nog op school, tenzij er sprake is van een onhoudbare situatie. In dat geval wordt er overgegaan tot schorsing voor ten hoogste één week, met mogelijke herhaling op basis van geldende regelgeving. Overleg in deze situatie met de leerplichtambtenaar, het samenwerkingsverband Passend Onderwijs en eventueel de onderwijsconsulent verdient aanbeveling. Het zoeken naar een andere school is een *resultaatsverplichting*. Zonder de bereidheid van een andere school de leerling toe te laten kan niet definitief verwijderd worden.
- c. Om een eventuele rechterlijke toets (bij beroep ingediend door de ouders/verzorgers) te kunnen doorstaan⁶ dient de directeur een dossier bij te houden waarin wordt opgenomen:
 - een beschrijving van het problematische gedrag/de ernst van de ontwikkeling /de problemen die zijn opgetreden;
 - wat de school gedaan heeft om het hiervoor genoemde te verbeteren/op te lossen, waarbij tevens wordt beschreven/onderbouwd dat de geboden 'ondersteuning' niet voldoende verbetering van het functioneren heeft bewerkstelligd. Ook contacten met het samenwerkingsverband Passend Onderwijs worden hierin meegenomen;
 - een schriftelijke waarschuwing van de directeur aan de leerling en/of aan de ouders/verzorgers van de leerling, waarbij gewezen wordt op mogelijke verwijdering bij herhaald (wan)gedrag etc.;
 - concretisering van de last die de leerling en/of de ouder/verzorger veroorzaakt voor de leerkracht, en/of die de leerling veroorzaakt voor andere leerlingen, en/of die de leerling en/of de ouder/verzorger psychisch veroorzaakt in de vorm van het verminderen/aantasten van het veiligheidsgevoel van personeel/andere leerlingen, en/of een combinatie van zaken;
 - afschriften van alle brieven zoals is aangegeven bij de procedure hiervoor weergegeven.

Ouders/verzorgers hebben - als zij hierom verzoeken - inzage in het dossier en in de adviezen/rapporten die zijn gebruikt bij het besluit over de verwijdering van hun kind.
- d. Betreft de ontzegging van de toegang tot school/terreinen (ook) ouders/verzorgers dan dient de school de wijkagent/politie in te lichten van de ontzegging. De school is niet bevoegd om bij overtreding van het toegangsverbod, de betrokken ouder/verzorger zelf te verwijderen uit de school of van de terreinen. De wijkagent/politie kan dit doen op basis van lokaal-/terreinvredebreek.

⁵ Een rechter toetst op redelijkheid en billijkheid, en er wordt gekeken naar maatregelen die het College van Bestuur genomen heeft om de schade voor de leerling in de tijd dat hij/zij geschorst is zoveel mogelijk te voorkomen. Aan het instellen van beroep zijn dezelfde eisen en termijnen verbonden als aan het indienen van een bezwaarschrift.

⁶ De rechter toetst de beslissing om een leerling te verwijderen marginaal, dat wil zeggen dat de rechter beoordeelt of het College van Bestuur in redelijkheid tot een besluit heeft kunnen komen.

Beleid time-out, schorsing en verwijdering, crisisopvang

5. Crisisopvang

Als een school te maken heeft met een plotselinge en snelle escalatie rond de opvang en begeleiding van een leerling waarbij de leefbaarheid voor de leerling en/of groep in het geding is kan er onder bepaalde omstandigheden (zie Protocol crisisplaatsing) gebruik gemaakt worden van crisisopvang. Het doel is dan om de leerling zo snel mogelijk terug te plaatsen op de eigen school. Er is dan geen sprake van schorsing/verwijdering zoals hierboven besproken. (Zie voor verdere informatie het Protocol crisisplaatsing Catent). Crisisopvang kan ook ingezet worden in combinatie met schorsing/verwijdering. In die gevallen is er altijd overleg geweest met het College van Bestuur en dient de crisisopvang een ander doel.

6. Klachten/geschillen

Klachten over de *gang van zaken* (proces) rond verwijdering kunnen worden voorgelegd aan de Interne Klachtencommissie Catent (IKC). De IKC brengt een advies uit aan het College van Bestuur, met daarin een oordeel over de gegrondheid van de klacht. De IKC kan ook aanbevelingen doen. Het College van Bestuur moet binnen vier weken na ontvangst van het advies vanuit de IKC aan zowel de IKC als aan de ouder/verzorger meedelen of zij het oordeel van de IKC deelt, en of het maatregelen gaat nemen.

Geschillen over de *verwijdering* van een leerling kunnen worden voorgelegd aan de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO). Er hoeft nog geen sprake te zijn van een verwijderingsbeslissing. Het kan ook een geschil zijn omdat de school de leerling niet meer toelaat omdat de school niet meer weet hoe ze moet handelen.

De GPO is ondergebracht bij de Commissie Onderwijsgeschillen. De Commissie Onderwijsgeschillen is zo samengesteld dat zij beschikt over (ortho)pedagogische, psychologische, onderwijskundige, maatschappelijke, bestuurlijke, juridische en medische deskundigheid. De GPO toetst inhoudelijk of er voldoende grond is voor de verwijdering en of de verwijderingsprocedure op de juiste manier gevolgd is. Het geschil moet worden voorgelegd binnen zes weken na de (voorgenomen) verwijderingsbeslissing, of nadat duidelijk werd dat de leerling niet meer welkom is.

Als naast het indienen van een geschil bij de IKC/GPO tegelijkertijd bezwaar is ingediend bij het College van Bestuur van Stichting Catent, dan moet het College van Bestuur wachten met het nemen van een beslissing op het bezwaar, tot zij het oordeel van de IKC/GPO heeft ontvangen. De IKC/GPO brengt een advies uit dat niet bindend is voor het College van Bestuur. Maar het advies weegt wel zwaar. Het College van Bestuur moet schriftelijk aan de ouder/verzorger en aan de IKC/GPO meedelen wat er met het advies wordt gedaan. Als het advies van de IKC/GPO niet wordt gevolgd moet daarbij de reden worden vermeld.

Beleidsherziening

Dit beleid wordt uiterlijk vier jaar na vaststelling geëvalueerd.

Vaststelling beleid

Aldus vastgesteld door College van Bestuur d.d. november 2018

Voorzitter College van Bestuur
C.H.M.L. Servaes

Lid College van Bestuur
M.E.M. Welten-van der Valk

Beleid time-out, schorsing en verwijdering, crisisopvang

BIJLAGE: *Aanspreken op gedrag*

Indien zich een eerste incident corresponderend met de genoemde gronden voor time-out, schorsing/verwijdering voordoet, is het zaak dat de directeur van de school - ook als deze het onderwerp van het incident is - met de ouder/verzorger in gesprek gaat om

- de situatie die speelt/zich heeft voorgedaan te bespreken, en/of
- te wijzen op het feit dat ouders/verzorgers, leerlingen en personeel met respect met elkaar dienen om te gaan (gedragscode Catent), en/of
- de ouder/verzorger te verzoeken op rustige wijze zijn visie op de situatie te vertellen/toe te lichten, en/of
- te trachten de ouder/verzorger te kalmeren, en/of
- een combinatie van de hiervoor genoemde zaken op te pakken.

Waar mogelijk wordt schoolmaatschappelijk werk betrokken.

Eventueel kan een dergelijk gesprek worden gevolgd door een brief vanuit de directeur, waarin ook de omgangsnormen op de school duidelijk worden uitgelegd en waarin wordt aangegeven dat het vertoonde gedrag (leerling/ouder) onaanvaardbaar is, niet wordt getolereerd.

Wanneer geen verbetering van de ontstane situatie zich aandient/mogelijk is, dienen de betrokken ouders/verzorgers nogmaals voor een gesprek te worden uitgenodigd door de directeur. Tijdens dit gesprek wordt een waarschuwing afgegeven, inhoudend dat wanneer zich een situatie voordoet waarin het vertoonde gedrag opnieuw zichtbaar is, er wordt overgegaan tot het ontzeggen van de toegang (schorsing of verwijdering) tot de school en haar terreinen, behoudens op uitdrukkelijke uitnodiging van de directeur. Het gesprek wordt schriftelijk (aangetekend verstuurd) aan de ouder/verzorger bevestigd, en een afschrift van de brief gaat naar het College van Bestuur.